

Rotumääritelmän tulkinta; Mario Perricone

Voidakseen ymmärtää napolinmastiffia on istuuduttava koiran viereen ja tarkkailtava sitä kärsivällisyydellä ja rauhassa, jo ennen kuin lukee sen rotumääritelmän. On keskityttävä sen kehon aaltoilevaan liikehdintään ja kuunneltava sen kurkkuääniä. On tarkasteltava sen pään ihon ryppyjen ja poimujen luomien eleiden leikkiä. Vain tällä tavalla voi saada käsityksen koiran kasvoille muodostuvaa naamiota korostavista ja pehmentävistä piirteistä ja kaulaa verhoavasta manttelista – on ymmärrettävä koiran välittämä viesti, kun sen runsaat, taitteen muodostamat silmäluomet väistyvät tieltä ja paljastavat valoisan ja älykkään katseen.

Vain ihminen, joka ymmärryksellä ja rotuun kohdistuvalla omistautumisella onnistuu tulkitsemaan koiran eleillä, ilmeillä ja äänellä antamia signaaleja, voi päästä sisälle sen persoonaan ja päästä nauttimaan dramaattisen ja samalla nauravan ilmeen takana olevista salaisuuksista.

Läheisen tutustumisen jälkeen rotumääritelmä vaikuttaa vähemmän hämärältä. Sitä oppii tulkitsemaan helpommin ja ymmärtämään ja arvostamaan napolinmastiffin kaltaista koiraa, jolle on pitkän kehityksen aikana jäänyt piirteitä, joita voisi kuvata englanninkielisellä termillä nonsense ja jotka tekevät tästä koirasta mahtavan, epätodellisen persoonan. Oheiset käsitykset rodusta perustuvat omiin kokemuksiini, joiden mukaan rotumääritelmän tulkintaa ei voi rajoittaa kuivaan koirasta annettujen mittojen arviointiin. Koiraa ei voi arvostella samaan tapaan kuin ratkaistaan matemaattista ongelmaa.

Napolinmastiffin rotumääritelmän tarkastelun tarkoituksena on auttaa arvioimaan koiran eloisaa ja dynaamista rakennetta sekä tunnetta ja ilmeitä, jotka paljastuvat ihmiselle, joka on onnistunut pääsemään perille tämän koiran monisyisestä ja usein ristiriitaisestakin persoonallisuudesta. Vaikka rotumääritelmän koirasta antamat yksityiskohtaiset kuvaukset ovatkin tärkeitä, ne eivät koskaan yksin riitä tekemään koirasta seikkaperäistä kuvausta.

Jos sortuu turvautumaan yksinomaan rotumääritelmän tietoihin, koira muuttuu kylmäksi koneeksi, hengettömäksi käyttöesineeksi. Rotumääritelmän tulkinnan on sen sijaan autettava kasvattajia, tuomareita ja rotuharrastajia etsimään rodun yksittäisistä osista ja käyttötarkoituksista tietyille rodulle ominaiset piirteet.

Pää

Napolinmastiffin pää on ainutlaatuinen. Millään muulla koiralla ei ole samanlaista päätä. Siksi onkin vaikeaa valita oikeanlainen pää ja yhtä vaikeaa arvostella sitä. Se on massiivinen ja lyhytkalloinen, mikä merkitsee sitä, että pään luusto on hyvin voimakas ja että kallo on poskiluiden välistä mitattuna kooltaan yli puolet koko pään pituudesta.

Päätä peittää selvästi ryppyinen ja poimuinen löysä nahka. Jos nahka ei ole rypyllä, pää ei ole tyypillinen napolinmastiffille. Jos niitä sen sijaan on liikaa, liian tiheässä taikka epätasaisesti tai jos ne ovat kooltaan erilaisia, pää ei edusta ihanne-typpiä.

Se viittaa myös siihen, että sekä kallon että kuonon luurakenne sekä niitä peittävät lihakset eivät ole niin voimakkaita kuin purijaksi syntyneellä koiralla pitäisi olla.

Kallo on suuri, korvien välistä tasainen ja hieman kupera etuosastaan muttei koskaan pyöreä. Jos kallon etuosan kuperuus jatkuu kallon takaosaan saakka, siitä on rangaistava, koska silloin pää tuo mieleen ajavan metsästyskoiran. Otsapenger on selvä. Kuono on suuri, korkea ja pituudelta puolet kallon pituudesta. Muodoltaan se on lähes neliskanttinen.

Kuonoa koristavat runsaat ja paksut huulet, jotka eivät saa olla löysät. Ylähuulet vaikuttavat edestä katsottuna ylösalaisin olevalta V-kirjaimelta, jonka keskellä näkyy selvästi leuka. Sivulta katsottuna ylähuulet muodostavat kuonon alaprofiilin. Alaleuka on suuri ja voimakas, ja alaleuan hyvin kehittyneet kulmahampaat muodostavat yläkulmahampaiden kanssa saksipurennan tai tasapurennan. Hampaiden on oltava täysilukuiset. Rotumääritelmän mukainen purenta on aiheuttanut epäselvyyksiä ja huolestuneisuutta.

On tosiaankin tapauksia, joissa koiran yläleuka on alaleukaa lyhyempi, jolloin alakulmahampaat ulkonevat enemmän kuin ylähampaat ja silloin on kyseessä alapurenta. Se on puolestaan syynä kallon ja kuonon ylälinjan koveruudelle, koska kuono on tarkoitettua lyhyempi. Siinä tapauksessa napolinmastiffi menettää tyypillisen ilmeensä, sitä voidaan kutsua bokserimaiseksi ja se saattaa jopa muistuttaa bordeauxindoggia. Yli kymmeneen vuoteen lyttykuonoisuutta ei ole enää liiemmin esiintynyt ja se on aina hyvin lievä.

Sen ei siis tarvitse aiheuttaa kenellekään huolta. Valitettavasti on kasvattajia, jotka eivät ole kunnolla perillä rotumääritelmän todellisesta merkityksestä ja jotka siksi pelkäävät, että heidän koiransa tulee alapurentoineen hylätyksi näyttelyssä. Tällainen mahdollisuus ei kuitenkaan ole kovin todennäköinen. Tuomari pystyy kyllä näkemään, onko alapurenta niin paha, että se vääristää kuonon rakenteen. Jos alapurenta on lievä, se voidaan katsoa yhdeksi mahdolliseksi poikkeamaksi rotumääritelmästä, ja jos koira on muuten tyypiltään ja rakenteeltaan hyvä, se saattaa saada jopa parhaat arvostelut.

Napolin murteessa on olemassa mainiosti erityyppisiä napolinmastiffin päitä kuvaavia sanoja: "a capa" viittaa tyypiltään pahasti puutteelliseen päähän. "Tonna" viittaa pyöreään kalloon ja liian lyhyeen kuonoon. "Camusa" kertoo koirasta, jonka nenärunko kupera ja kirsu alaspäin viettävä. "Ciuccega" on koira, jolla ei ole kunnon otsapengertä, liian pitkä ja jopa kovera kuono. "Pecora" on koira, jonka leuka on liian heikko.

Rakenne

Koiran on oltava voimakas ja massiivinen, sen luuston on oltava tukeva ja lihasten niin kiinteät ja täyteläiset, että näkyvät liikkuvassa koirassa selvästi, vaikka niitä peittääkin paksu ja löysä nahka.

Kaulan on oltava poikkeuksellisen voimakas, kun otetaan huomioon, että sen tarkoituksena on tukea painavaa mutta hyvin liikkuvaa päätä ja toimia tasapainottamassa koiran kaikkia liikkeitä. Kaulan alalinja, joka suojaa koiran kurkkua, on varustettu roikkuvalla kaulanahalla. Roikkuva kaulanahka jakautuu keskeltä kahtia ja lähtee alaleuan juuresta ja loppuu kaulan puoliväliin. Jos nahkaa on liikaa ja se muistuttaa keskiaikaisten ritarien haarniskaa, se voi olla merkki imukudossairaudesta ja siitä on rangaistava kunnolla.

Rungon on rotumääritelmän mukaan oltava 10 % suurempi kuin säkäkorkeus. Entä jos koira onkin 9 tai 11 prosenttia pidempi kuin korkea? Pitääkö väärin rakentunut na-

Raajat ovat luurakenteeltaan äärimmäisen tukevat ja näyttävät suorilta ja vahvoilta kuin graniittipylväät.

Nykyisin näkee valitettavasti paljon liian lyhyitä, kapeita ja luisuja ristiselkiä, joiden jatkeena olevat takaraajat ovat jäykät ja heikot. Sekä näyttelytuomarin kehässä että kasvattajan jalostusvalinnassa on suhtauduttava niihin äärimmäisellä tiukkuudella.

Raajojen kulmaukset on määritelty rotumääritelmässä hyvin, mutta niitä on vaikea arvostella. Koirat ovat äärimmäisen liikkuvia raajojen välisten nivelsiteiden löysyyden vuoksi, joka on napolinmastiffille tyypillinen fysiologinen piirre. Jotta raajoja voidaan arvostella oikein, niiden toimivuutta on tarkkailtava äärimmäisen huolellisesti eli keskittyttävä koiran liikkeisiin.

Liikkeet

Kun koira kävelee hitaasti, se on epähieno ja vaikuttaa välinpitämättömältä sekä laiskalta ja samalla kykenemättömältä hoitamaan vartiokoiran tehtävää, joka on tunkeilijan takaa-ajaminen ja maahan kaataminen.

Joskus koirat peitsaavat, mutta kun kyseessä on napolinmastiffi, tätä karhumaista askellusta ei pidetä virheenä.

E erityisesti työssä vartiointikierroksellaan ravaava koira antaa täysin erilaisen vaikutelman: se on innokas ja päämäärätietoinen. Takajalan työntövoima on niin suuri, että se riittää liikkuttamaan koiran silminnähtävää painoa rivakasti eteenpäin, ja etujalat venyvät huomattavan pitkään askeleeseen. Sen liikkeet ovat hiipivät ja sen raajojen luut näkyvät paksun nahan alta. Se vaikuttaa silloin enemmän kissa- kuin koiraeläimeltä. Se näyttää pantterilta, joka pystyy ylittämään käsittämättömiä esteitä päätyäkseen lopulta saalinsa kimppuun.

Ominainen käyttäytyminen

Koiran ensinäkemältä etäisen ja poissaolevan tuntuinen ilme muuttuu hetkessä valppaaksi ja päättäväiseksi eikä se pysty peittelemään rajatonta ja kokonaisvaltaista kiintymystään omaan alueeseensa, jossa se asuu perheenjäsenten kanssa keskellä sen vartioitavaksi uskottua omaisuutta. Se on niin vakavamielinen ja joustamaton vartija, ettei se poistu aitaamattomastakaan pihapiiristä. Se on todellinen aseistettu vartija, joka on aina valmiina ja tietoinen ja joka ei salli yhdenkään vieraan rikkoa tontin rajoja. Napolinmastiffilla ei kuitenkaan ole turhia luuloja itsestään. On todennäköisempää, että ihminen, joka kulkee napolinmastiffi rinnallaan, kuvittelee omistavansa tappajan eikä herkkää ja ajoittain ujoa olentoa. On aina muistettava, että napolinmastiffi paljastaa todellisen luonteensa juuri puolustaessaan elintilaansa ja ystäviään. Se on yöeläin, hiljainen, valpas ja aina valmiina toimintaan kuin hämähäkki, joka odottaa varjossa hyönteistä, joka ennemmin tai myöhemmin jää verkkoon.